

Sygn. akt V AGa 411/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jadwiga Galas (spr.)
Sędziowie:	SA Lucjan Modrzyk SA Tomasz Pidzik
Protokolant:	Diana Pantuchowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy ze skargi (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego (...) w W.

z dnia 27 listopada 2017 r., sygn. akt SA 26/16

1. oddala skargę;
2. zasądza od skarżącej na rzecz przeciwnika kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania.

SSA Lucjan Modrzyk	SSA Jadwiga Galas	SSA Tomasz Pidzik
--------------------	-------------------	-------------------

Sygn. akt V AGa 411/18

UZASADNIENIE

Sąd Arbitrażowy (...) w W. wyrokiem z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. o zapłatę kwoty 904.300 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 lutego 2016 r. do dnia zapłaty przy uwzględnieniu kosztów postępowania:

1. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 904.300,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 lutego 2016 r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania arbitrażowego w wysokości 58.458 zł i zastępstwa procesowego w wysokości 28.229 zł;
2. oddalił w pozostałym zakresie wnioski strony powodowej o zwrot kosztów postępowania.

Sąd Arbitrażowy na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego ustalił, że pozwana przetrzymywała przechowywane na podstawie umowy składu i należące do powódki 3000 m³ oleju napędowego okresie od 21 sierpnia 2015 r. – w związku z odmową przebiegowania składowego paliwa powódki na firmę (...) – do dnia 14 stycznia 2016 r. Kończącą datę zatrzymania paliwa powódka wskazała w pozwie z 21 marca 2016 r., czemu pozwana w toku postępowania nie sprzeciwiła się.

Przedmiot sporu to – jak wskazał w uzasadnieniu wyroku Sąd Arbitrażowy – odszkodowanie za szkodę w postaci utraty wartości zatrzymanego przez pozwaną paliwa wyrażającej się ujemną różnicą na dochodzoną kwotę 904.300,05 zł między wartością paliwa na dzień 21 sierpnia 2015 r. (4.244.088,13 zł) a wartością paliwa po dniu 14 stycznia 2016 r. zgodnie z uzyskanymi cenami sprzedaży w trzech transakcjach (łącznie: 3.339,788,08 zł). Wskazał Sąd, że powódka dochodziła odszkodowania w reżimie odpowiedzialności deliktowej. Dla ustalenia wartości zatrzymanego przez pozwaną paliwa na dzień 21 sierpnia 2015 r. powódka posłużyła się notowaniem Platts z tegoż dnia ULSD 10 ppm CIF NWE/Basis ARA.

Wskazał Sąd, że we wcześniejszych sprawach o sygn. akt SA 171/14 i SA 241/14/W Sąd Arbitrażowy wydał w dniu 23 grudnia 2015 r. wyrok z powództwa wzajemnego, w którym m.in. oddalił roszczenie odszkodowawcze powódki (pkt 4 wyroku). W tej to sprawie Sąd Arbitrażowy oceniając roszczenie odszkodowawcze powódki stanął na stanowisku, że odmowa przebiegowania składowego paliwa na (...) na żądanie właściciela składowego paliwa stanowiła w konkretnych okolicznościach czyn niedozwolony. Oceniając zaś roszczenie odszkodowawcze (...) uznał, „że wyliczenia szkody dochodzonej przez (...) są dotknięte istotnymi wadami metodologicznymi i rachunkowymi”.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 5 czerwca 2017 r., Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie o sygn. I ACa 518/16 oddalił skargę pozwanej o uchylenie wyroku SA (...) z 23 grudnia 2015 r., którym w sprawie z powództwa wzajemnego powódki wytoczonego przeciwko pozwanej zasądził od pozwanej na rzecz powódki wydanie 3000 m⁽³⁾ oleju napędowego 10 ppm ((...)) (raport magazynowy, zał. nr (...) do pozwu wzajemnego) znajdującego się w bazie paliw prowadzonej przez (...) w R. przy ulicy (...).

Sąd Arbitrażowy stwierdził, że skoro Sąd Apelacyjny oddalił prawomocnie skargę pozwanej, a kilkoma postanowieniami uznał i stwierdził wykonalność wyroku SA (...), to zgodnie z przepisem art. 1212 § 1 k.p.c., art. 365 § 1 k.p.c., sąd arbitrażowy rozpoznający sprawę jest związany wcześniejszym wyrokiem tegoż sądu.

Stwierdził, że jeżeli w innym postępowaniu arbitrażowym między tymi samymi stronami wiąże wyrok arbitrażowy nieuznany lub którego wykonalność nie została stwierdzona przez sąd państwowy, to tym bardziej wiąże zrównany mocą z wyrokiem sądu państwowego, wyrok arbitrażowy uznany i ze stwierdzoną wykonalnością.

Konkludując, Sąd ten uznał w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, że jest związany wyrokiem Sądu Arbitrażowego wydanym w sprawie o sygn. akt SA 171/14 i SA 241/14/W.

W ocenie Sądu Arbitrażowego zdarzenie szkodzące, którym była odmowa wydania przez pozwaną paliwa miało charakter ciągły i trwało, według niezaprzeczonego wskazania powódki do dnia 14 stycznia 2016 r. Powódka, która w toku pierwszego postępowania odszkodowawczego wskazała jako miarodajny dla określenia poniesionej szkody dzień 21 sierpnia 2015 r., miała do tego prawo z uwagi na charakter ciągły zdarzenia odszkodowawczego. Przywołał Sąd ten zapis umowy z dnia 2 października 2015 r., zeznania świadka M. A. i wyjaśnienia pełnomocnika powódki na rozprawie 2 października 2015 r. Świadek M. A. jednoznacznie stwierdził, że sporządzenie wyceny na dzień 21 sierpnia 2015 r. nastąpiło na zlecenie klienta (tj. powódki). Z kolei pełnomocnik powódki m.in. wywodził, iż „(...)

będzie się opłacało wytoczyć kolejne powództwo o tę różnicę i tu na pewno wyrok Zespołu Orzekającego nie będzie stanowił w jakimkolwiek znaczeniu, powagi rzeczy osądzonej, w zakresie roszczenia o którym po prostu nie orzekł”. Wybór terminu 21 sierpnia 2015 r. nie został dokonany dobrowolnie. Był ściśle skorelowany z terminem nadchodzącej rozprawy (4 września 2015 r.) oraz wynikał z ograniczeń nałożonych na powódkę postanowieniem z dnia 28 września 2017 r. Termin referencyjny wskazany przez powódkę został uznany za miarodajny dla wyrokowania przez ówczesny zespół orzekający, który mimo przedłużenia postępowania nie zobowiązał powódki do aktualizacji żądania. Sposób procedowania wybrany przez Zespół Orzekający, który wydał wyrok nie mógł – jego zdaniem – stanowić naruszenia przepisu art. 316 § 1 k.p.c. „Na stan rzeczy” w rozumieniu art. 316 § 1 k.p.c. składało się zdarzenie szkodzące o charakterze ciągłym i szkodliwych dla powódki w skutkach występujących zarówno przed, jak i w dacie zamknięcia rozprawy, a także w dacie wyrokowania oraz szkoda, której naprawienia domagała się powódka na wskazany przez nią, w granicach swobody przyznawanej prawem i postanowieniami sądowymi, jeden z dni w przedziale czasowym oddziaływania zdarzenia szkodzącego. W tych okolicznościach uznał Sąd Arbitrażowy – nie sposób dopatrywać się naruszenia art. 363 § 2 k.c.

Sąd ten uznał, iż powagą rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 366 k.p.c. objęte było – jako przedmiot rozstrzygnięcia – roszczenie odszkodowawcze powódki za okres do dnia 21 sierpnia 2015 r. Powaga rzecz osądzonej nie dotyczy natomiast roszczenia odszkodowawczego powódki dochodzonego w tym postępowaniu, odnoszącego się do okresu po 21 sierpnia 2015 r., a w istocie do szkody poniesionej przez powódkę po wydaniu wyroku SA (...). Sąd ten uznał również, że do objętej res indicata podstawy faktycznej sporu, której wskazanie należy do poszkodowanego powoda, nie należą zdarzenia mające miejsce po dacie, w której doszło do skonsumowania (sprekludowania) stanu faktycznego poprzednim rozstrzygnięciem.

Nie podzielił poglądu pozwanej, wspartego opinią prof. W. P., iż podział odszkodowania dochodzonego przez powódkę nie był możliwy. Dochodzenie roszczenia odszkodowawczego w trakcie występowania zdarzenia szkodzącego nie pozbawia poszkodowanego prawa dochodzenia dalszego odszkodowania za okres późniejszy, o ile zdarzenie szkodzące jeszcze trwa.

Konkludując, Sąd Arbitrażowy uznał, że w sprawie brak jest przeszkód, które uniemożliwiłyby mu wyrokowanie co do dochodzonego roszczenia odszkodowawczego.

Dochodzone roszczenie uznał Sąd Arbitrażowy za zasadne. Z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu orzeczenia podkreślił, że jest związany ustaleniem zawartym w wyroku SA (...), iż odmowa wydania przez pozwaną przedmiotowego paliwa na żądanie powódki stanowiła czyn niedozwolony w konkretnych okolicznościach. „Związanie powyższym poglądem, który zespół orzekający uznaje przy tym za własny, zwalnia zespół z konieczności badania innych przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanej niż szkoda”.

Sąd Arbitrażowy uznał, że szkoda na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego została udowodniona. Wyraża się ona w ujemnej różnicy między wartością przedmiotowego paliwa na dzień 21 sierpnia 2015 r., a łączną ceną jego sprzedaży po 14 stycznia 2016 r. Wartość paliwa na dzień 21 sierpnia 2015 r. została na potrzeby postępowania obliczona na podstawie notowań wskazanych jako właściwe w wyroku SA (...) (lit. E, pkt 8.38 (III)). Hipotetyczne wyliczenia z poprzedniego postępowania zastąpiły ceny sprzedaży przedmiotowego paliwa określone w dokonanych przez powódkę transakcjach stanowiących dowód z dokumentów w postępowaniu.

O odsetkach orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu, a o kosztach – w oparciu o § 36 art. 2 pkt 3 Regulaminu Sądu Arbitrażowego(...)obowiązującego od 1 stycznia 2003 r., uznając pozwaną za stronę przegrywającą spór (akta postępowania arbitrażowego 2 tomy, niebieskie skoroszyty w tym wyrok z uzasadnieniem k: 698-709).

W przepisany terminie pozwana wniosła skargę, domagając się uchylenia w całości wyroku Sąd Arbitrażowego (...) w W. z dnia 27 listopada 2017, sygn. akt SA 26/16 i zasądzenie kosztów postępowania.

Jako podstawę skargi o uchylenie wyroku Sądu polubownego wskazała art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. oraz art. 1206 § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

W ramach podstawy z art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. wskazała na naruszenie klauzuli porządku publicznego Rzeczypospolitej Polskiej poprzez:

I 1. rozpoznania sprawy i zasądzenie odszkodowania, pomimo iż roszczenie o którym orzeczono objęte było powagą rzeczy osądzonej wynikającej z wcześniejszego wyroku sądu polubownego, którym to wyrokiem w zakresie oddalenia pozwu wzajemnego przeciwniczki (powódki) co do roszczeń odszkodowawczych – został uznany postanowieniem sądu powszechnego, a ponadto rozstrzygnięcie sprawy w sposób odmienny niż w uprzednio wydanym wyroku sądu polubownego, co narusza podstawowe zasady porządku publicznego

zasadę praworządności, res indicata, ne bis in idem oraz mocy wiążącej prwomocnych orzeczeń sądowych;

2. zasądzenie odszkodowania w sytuacji, gdy w chwili wydania zaskarżonego wyroku nie istniała szkoda podlegająca naprawieniu, co narusza podstawowe zasady odpowiedzialności odszkodowawczej;

3. zasądzenie odszkodowania w sytuacji kiedy powódka dzieli roszczenie odszkodowawcze z tytułu *lucrum cessans* związane ze spadkiem wartości rzeczy, która podlega dynamicznym dwukierunkowym zmianom cen, wybierając korzystne dla siebie okresy - co narusza podstawowe zasady odpowiedzialności odszkodowawczej, w szczególności zasadę praworządności i zasadę nierepresyjnego charakteru odpowiedzialności odszkodowawczej oraz zakaz wzbogacania się poszkodowanego wskutek dochodzenia odszkodowania;

4. dokonanie wykładni wydanego uprzednio wyroku sądu polubownego poprzez przyjęcie, że to sąd polubowny, a nie powódka jest zobowiązany do określenia zakresu (czasowego) roszczenia dochodzonego przez powódkę oraz, że wobec braku wniosku powódki co do ograniczenia czasowego dochodzonego roszczenia, sąd polubowny ma obowiązek przyjąć, że takie ograniczenie ma miejsce i jest nim data według której powódka dokonała wyliczenia wysokości szkody, co pozostaje w sprzeczności z zasadą kontradiktoryjności i dyspozycyjności, będącymi naczelnymi zasadami postępowania procesowego oraz prowadzi do uznania, iż sąd polubowny nie jest związany sformułowanym przez powódkę zakresem żądania, a tym samym narusza podstawowe zasady prawa procesowego porządku prawnego;

5. orzeczenie o odpowiedzialności deliktowej podmiotu, któremu nie można postawić zarzutu bezprawności w zaniechaniu z uwagi na brak prawnej możliwości wykonania działania, którego zaniecha, pominięcie motywów oddalenia roszczenia odszkodowawczego powódki z tego samego tytułu w poprzednio wydanym wyroku sądu polubownego korzystającym z umowy wiążącej na równi z wyrokiem sądów powszechnych – co narusza zasadę mocy wiążącej wyroku sądu polubownego, w stosunku do którego przeprowadzona została procedura legalizacyjna oraz podstawowe zasady odpowiedzialności odszkodowawczej, albowiem przyjęcie odpowiedzialności odszkodowawczej podmiotu, któremu nie można postawić zarzutu bezprawności w jego zaniechaniu.

II. w ramach podstawy art. 1206 § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. wskazała na:

naruszenie zasady równości stron w postępowaniu oraz naruszenie ustalonych reguł postępowania, przez uniemożliwienie (...) zgłoszenia wniosków dowodowych w kontekście sposobu wyceny szkody, oparcie się wyłącznie na dowodach zaoferowanych przez (...), uwzględnienie dowodu, w stosunku do którego zespół orzekający wydał postanowienie oddalające, tym bardziej, że jego doręczenie stronie pozwanej nastąpiło w terminie uniemożliwiającym ustosunkowanie się do niego, bowiem na dwa dni przed terminem złożenia pisemnych stanowisk końcowych w sprawie (k: 3-104).

W odpowiedzi na skargę przeciwnik (...) Spółka akcyjna w W. wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania (k: 115-119).

Rozpoznając skargę Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

skarga podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny, w związku z zarzutem II skargi dopuścił na wniosek skarżącej dowody z dokumentów: potwierdzenia zakupu biletów lotniczych z dnia 12 lipca 2017 r. na trasie W. – B., B. – W., biletów PKP z dnia 14 lipca 2017 r. na trasie W. – S., z 23 lipca 2017 r. na trasie W. – S., oświadczenia J. K. z Kancelarii (...) o zakończeniu przez pełnomocnika skarżącej adwokat A. D. współpracy z Kancelarią z końcem czerwca 2017 r., protokołu rozprawy z dnia 5 lipca 2017 r. przed Sądem Arbitrażowym (...) w W. dla ustalenia ich treści (k: 147-155) (k: 164/2 00:54:33).

W oparciu o dowód z przedłożonych biletów (potwierdzeń) ustala Sąd, iż w datach 12 lipca 2017 r. pełnomocnik skarżącej potwierdził rezerwację biletów na trasie W. – B. i B. – W., a w dniach 14 lipca 2017 r. i 23 lipca 2017 r. zapłacono i wystawiono na imię i nazwisko pełnomocnika skarżącej bilety na wskazanych trasach w w/w dniach. W oparciu o protokół rozprawy z dnia 5 lipca 2017 r. przed Sądem Arbitrażowym (...) w sprawie sygn. SA 26/16 ustala Sąd, iż wniosek skarżącej (tj. pozwanej) o zobowiązanie przeciwnika (powódki) do przedłożenia do akt sprawy umowy sprzedaży zawartej pomiędzy przeciwnikiem (powódka) a (...) nie został uwzględniony. Postanowienie Sądu Arbitrażowego odnosiło się do umowy sprzedaży, a nie jak we wniosku dowodowym wskazała skarżąca faktur sprzedaży paliwa. Nie powinno budzić wątpliwości, iż faktury sprzedaży paliwa zostały dołączone do pozwu i zawnioskowane jako dowody w sprawie (k: 209-218, 220-229, 231-240) na wykazanie wysokości szkody.

Zarzuty podniesione w skardze, poprzedzają następujące uwagi, które Sąd Apelacyjny uwzględnił dokonując ich oceny.

Zgodnie z regulacją art. 1207 § 2 k.p.c. o ile przepisy wskazane w Tytule VII Części Piątej Kodeksu postępowania cywilnego odnoszące się do Sądu Polubownego (Arbitrażowego) – odnoszące się do Skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego nie stanowią inaczej do postępowania ze skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego przepisy o apelacji stosuje się odpowiednio.

Postępowanie wywołane skargą pomimo kontrolnego charakteru, nie oznacza, że skarga jest środkiem zaskarżenia. Skarga nie jest bowiem środkiem zaskarżenia, zaś rolą sądu powszechnego nie jest – odmiennie niż ma to miejsce w postępowaniu apelacyjnym – ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy rozstrzygniętej wyrokiem sądu polubownego z zastosowaniem przepisów prawa materialnego i procesowego.

Zważyć trzeba, że w postępowaniu przed sądem polubownym wszczętym skargą sąd nie bada, czy wyrok sądu polubownego nie pozostaje w sprzeczności z prawem materialnym i czy znajduje oparcie w faktach przytoczonych w wyroku, jak również, czy fakty te zostały prawidłowo ustalone. Sąd powszechny rozpoznaje sprawę tylko z punktu widzenia przyczyn uchylenia wyroku i dokonuje oceny zasadności skargi wyłącznie w świetle przesłanek z art. 1206 § 1 i 2 k.p.c., przy czym z urzędu pod uwagę bierze jedynie podstawy z art. 1206 § 2 k.p.c.

Naruszenie przepisów ogólnych cywilnego prawa procesowego, jak i naczelnych zasad postępowania cywilnego może stanowić uzasadnioną podstawę uchylenia wyroku sądu polubownego, jeżeli doprowadziło w swym wyniku do naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej lub zasad współżycia społecznego. Naruszenie naczelnych zasad prawnych obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej skutkować musi również – jeżeli stanowić ma podstawę uchylenia wyroku sądu polubownego – obraza prawa materialnego.

Zbadanie sprawy, w zakresie podstawy uchylenia wyroku z art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. nie może wykraczać poza kwalifikowane naruszenie prawa, a strony nie mogą skarżyć wyroku sądu polubownego, gdy ten został wydany po prawidłowo przeprowadzonym postępowaniu, ale nie odpowiada ich interesom.

Skarga jest możliwa dopiero wtedy, gdy zostanie wykazane, że wyrok arbitrażowy narusza podstawowe zasady polskiego porządku publicznego (por. wyrok SA w Warszawie z 13 września 2017 r., I ACa 840/16).

Szybkość postępowania przed sądem polubownym w załatwianiu sporów cywilnoprawnych to cel tej regulacji, a nie tworzenie dodatkowej fazy postępowania przedsądowego.

Trzeba mieć na uwadze, że strony decydując się na poddanie sporu sądowi polubownemu muszą liczyć się z tymi uwarunkowaniami polegającymi również na nikłej kontroli zewnętrznej wyroków.

Mając powyższe na uwadze co do zarzutu nr II uwzględniając regulację art. 1184 § 2 zdanie 2. k.p.c. wskazać należy, że sąd polubowny nie był związany przepisami o postępowaniu przed sądem.

Sąd Arbitrażowy, wbrew stanowisku skarżącej, nie pozbawił jej możliwości obrony swoich praw przed tym sądem (art. 1206 § 1 pkt 2) in fine a contrario, zachował podstawowe zasady postępowania przed tym Sądem, wynikające z ustawy i Regulaminu Sąd Arbitrażowego (...) w W. (ze zmianami) z dnia 27 listopada 2003 r. obowiązującego od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2004 r., zatem w dacie zapisu na sąd polubowny (k: 160-163 akt przywołanego przez strony).

Analiza akt o sygn. SA 26/16 uprawnia do wniosku, że w postępowaniu przed Sądem Arbitrażowym strony były traktowane równoprawnie. Pozwana wniosła odpowiedź na pozew, miała możliwość ustosunkowania się do dowodów i twierdzeń przedstawionych przez przeciwnika, pełnomocnik skarżącej miał możliwość odniesienia się co do przeprowadzonych dowodów i z tego prawa korzystał. Pisma procesowe znajdujące się w w/w aktach, zapisy protokołów rozpraw świadczą o tym, że pełnomocnik skarżącej czynnie uczestniczył w podejmowanych w sprawie czynnościach procesowych.

Skarżąca mogła, bo jej to sąd umożliwił, składać oświadczenia na rozprawie i poza nią, w pismach procesowych. O pozbawieniu strony możliwości obrony można byłoby mówić wtedy, gdyby sąd polubowny w ogóle uniemożliwił skarżącej i jej pełnomocnikowi procesowemu złożenie oświadczeń, zajęcie stanowiska procesowego na piśmie czy ustnie.

W oparciu o akta o sygn. SA 26/16 Sąd Apelacyjny stwierdza, że skarżąca wniosła odpowiedź na pozew (k: 262- 346). Jej pełnomocnik procesowy wziął czynny udział w rozprawie z 11 maja 2017 r., zgłoszone przez nią wnioski zostały formalnie rozpoznane (k: 465-469, k: 470). Faktem jest, iż w piśmie przygotowanym z dnia 13 czerwca 2017 r. skarżąca m.in. wniosła o zobowiązanie przeciwnika do złożenia umowy sprzedaży z dnia 18 stycznia 2016 r. zawartej z (...) (k: 477-496).

W tym miejscu wskazać należy, iż przeciwnik do pozwu dołączył faktury sprzedażowe, z których wnioskował dowód na wykazanie wysokości szkody, sposobu jej wyliczenia, zatem skarżąca miała możliwość odniesienia się nie tylko co do zasadności dochodzonego roszczenia, ale również co do wskazanej podstawy faktycznej, wskazanego deliktu jako źródła szkody, ale również sposobu jej wyliczenia, zwracając uwagę na brak umowy sprzedaży oleju napędowego (k: 477-496).

Na rozprawie z 11 maja 2017 r. strony zostały zobowiązane do poinformowania Sądu o negocjacjach ugodowych do 14 czerwca 2017 r. oraz przedstawienia w tym samym terminie na piśmie stanowiska stron w sprawie (k: 468). Przeciwnik przedłożył pismo przygotowawcze (k: 497-540), następnie brakujące jego odpisy (k: 541-551), pismo uzupełniające z daty 7 lipca 2017 r. (k: 552) wraz z odpisem wnioskowanej przez skarżącą umowy sprzedaży z daty 18 stycznia 2016 r. (k: 555-557) wskazując, że „zespół orzekający oddalił wniosek (...). Pełnomocnik (...) złożyła zastrzeżenie uznając, że postanowienie zespołu orzekającego ogranicza prawo (...) do obrony” – chcąc uniknąć zarzutów sformułowanych przez(...) na danym etapie postępowania (...) składa kopię umowy z dnia 18 stycznia 2016 r.” (k: 553).

Powyższe wynikało z faktu, że Sąd Arbitrażowy na rozprawie w dniu 5 lipca 2017 r. wniosku skarżącej - jak już wyżej wskazano – o zobowiązanie (...) (powódki) do złożenia umowy z dnia 18 stycznia 2016 r. nie uwzględnił (k: 127 – transkrypcja zapisu dźwiękowego z posiedzenia z 5 lipca 2017 r. k: 124/2 – 128, akt związkowych k: 561-568).

Pełnomocnik skarżącej zgłosił zastrzeżenie i odniósł się do dochodzonego roszczenia. Przewodnicząca zobligowała strony do podsumowania stanowisk w pismach końcowych, bez zgłoszenia nowych wniosków dowodowych, do dnia 1 sierpnia 2017 r.

Przebieg posiedzenia w dniu 5 lipca 2017 r. wskazuje, że pełnomocnik skarżącej brała czynny udział w rozprawie (k: 124/2-128 akt, 153-155 akt, k: 664-666) akt związkowych k: 561-568).

Na karcie 576 akt sądu polubownego znajduje się wniosek pełnomocnika skarżącej z daty 28 lipca 2017 r. o wydanie kopii nagrania rozprawy z dnia 5 lipca 2017 r.

Skarżąca w piśmie z 1 sierpnia 2018 r. (k: 621-648) wskazała nowy adres do doręczeń, odniosła się do dochodzonego roszczenia, przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, wysokości roszczenia, w tym w punkcie 8.4. pisma do „niezałączenia przez (...) umowy sprzedaży we właściwym czasie – jako niedowiedzenia wysokości szkody” (k: 643 akt związkowych; k: 621-647). Co do umowy sprzedaży wniosła o jej pominięcie jako dowodu spóźnionego. Choć zarzucała, że doręczenie jej pisma przeciwnika w dniu 27 lipca 2017 r. uniemożliwiło jej zajęcie stanowiska w tym zakresie z powołaniem wniosków dowodowych – de facto-odniosła się co do sposobu wyliczenia szkody – wysokości dochodzonego roszczenia.

Wskazać należy, iż na rozprawie w dniu 5 lipca 2017 r. Arbitr wskazał, że sąd arbitrażowy inaczej niż sąd państwowy, nie musi decydować o dopuszczeniu dowodu czy nie dopuszczeniu, ocenia po prostu wiarygodność wszystkich złożonych dokumentów.

Regulamin Sądu Arbitrażowego w § 30 Dowody traktuje o dowodach. Wypowiedź Arbitra ma uzasadnienie w w/w zapisie Regulaminu.

Przeciwnik pismem z 4 września 2017 r. wnioskował o wyznaczenie rozprawy, odniósł się do pisma skarżącej z 1 sierpnia 2017 r., zgłosił dowód z opinii biegłego na okoliczność powstania i wysokości szkody będącej skutkiem bezprawnego zatrzymania paliwa w okresie od 21 sierpnia 2015 r. do 14 stycznia 2016 r. w ilości 3000 m³ oleju napędowego (k: 656-652). Postanowieniem z dnia 29 września 2017 r. Zespół orzekający oddalił wnioski dowodowe powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu handlu paliwami ciekłymi i zamknął rozprawę (k: 668). Postanowienie to skutecznie zostało doręczone skarżącej 29 września 2017 r. (k: 674).

Skarżąca w piśmie z 18 września 2017 r. odniosła się do pisma przeciwnika „w zakresie wniosku powódki z dnia 4 września 2017 r.”(k: 653-657).

W związku z przedstawieniem na piśmie przez przeciwnika zestawienia kosztów (k: 678-679) oraz pisma skarżącej z dnia 19 października 2017 r. o otwarcie rozprawy celem przyjęcia tegoż pisma i pominięcie pisma – zestawienia kosztów przeciwnika (k: 681-688), postanowieniem z dnia 25 października 2017 r., zespół orzekający otworzył zamkniętą rozprawę w dniu 29 września 2017 r. , zaliczył do materiału dowodowego w sprawie pisma: strony powodowej (przeciwnika) z dnia 9 października 2017 r. i strony pozwanej (skarżącej) z dnia 19 października 2018 r., zamknął ponownie rozprawę z dniem 26 października 2017 r. (k: 691 akt związkowych), po czym w dniu 27 listopada 2017 r. wydał wyrok uwzględniający dochodzone roszczenie i orzekł o kosztach postępowania (k: 698-709).

Przypomnieć należy, że w piśmie z 19 października 2017 r. zatytułowanym „stanowisko pozwanej wobec pisma (...) z dnia 28 września 2017 r. oraz z dnia 9 października 2017 r. skarżąca merytorycznie odniosła się do dochodzonego roszczenia co do zasady, jak i co do jego wysokości (k: 681 -688).

Chronologia czynności procesowych podejmowanych przez skarżącą w toku postępowania przed Sądem Arbitrażowym (...) w W. nie uzasadnia podzielenia jej stanowiska co do zasadności zarzutu nr II.

Skarżąca miała faktyczną możliwość negatywnie odnieść się do roszczenia przeciwnika, zgłosić wnioski dowodowe, zająć stanowisko procesowe. Sąd Arbitrażowy działał w oparciu o Regulamin Sądu Arbitrażowego w brzmieniu obowiązującym w dacie sporządzenia zapisu na sąd polubowny i przepisy kodeksu postępowania cywilnego odnoszące się do tegoż sądu.

Zważyć trzeba, że pozbawienie strony możliwości obrony swych praw, w rozumieniu art. 1206 § 1 pkt 2 k.p.c. należy utożsamiać z obiektywnym uniemożliwieniem stronie podjęcia takich czynności, które w istocie zmieniają jej pozycję procesową.

Skarżąca realnie nie została pozbawiona możliwości działania i wykazywania słuszności prezentowanego stanowiska.

Strona zostaje pozbawiona możliwości działania tylko wtedy, gdy doszło do całkowitego pozbawienia jej możliwości obrony swoich praw, a więc gdy znalazła się w sytuacji, która uniemożliwiała, a nie tylko utrudniała lub ograniczała popieranie stanowiska procesowego przed sądem. Nie doszło przed Sądem Arbitrażowym w W. do naruszenia przepisów procesowych pozbawiających skarżącą wykazywania zajmowanego stanowiska procesowego.

Co do sposobu i podstawy wyliczenia szkody powódka, a tu przeciwnik (...) Spółka Akcyjna w W. już w treści pozwu wskazała sposób wyliczenia szkody, zaś faktury sprzedażowe z lutego 2016 r. wraz z załącznikiem dołączone zostały do pozwu (k: 208-240) i wraz z pozostałymi dokumentami wnioskowane były dowód w sprawie (k: 186-195).

Skarżąca miała i faktycznie zapoznała się z umową sprzedaży paliwa z 16 stycznia 2016 r.

Z uwagi na treść nie zawiera ona wprost ceny, a jedynie w § 4 wskazuje jej sposób obliczenia. Dokładne wyliczenie ceny potwierdzają wystawione faktury sprzedażowe dołączone do pozwu jako wnioskowany dowód w sprawie.

Z przyczyn wyżej naprowadzonych nie podziela Sąd Apelacyjny zarzutu naruszenia art. 1202 § 1 pkt 2 in fine i 4. Przestrzegane były prawa obu stron, nie ma podstaw do uznania, że naruszono zasadę równouprawnienia stron. Przeciwnik uzasadnił zasadność roszczenia i wykazał jego wysokość, o czym przekonuje materiał dowodowy zgromadzony w aktach SA 26/16 w załączeniu.

Po drugie, jak już wyżej wskazano sądy powszechne nie oceniają wyroków zapadłych przed sądem polubownym. Skarżąca nie wykazała naruszenia procedury w postępowaniu arbitrażowym, zatem nie może skutecznie podważać orzeczenia z dnia 27 listopada 2017 r.

Skarżąca nie została pozbawiona możliwości obrony jej praw poprzez nieuwzględnienie wspomnianego dowodu z dokumentu umowy sprzedaży paliwa z 16 stycznia 2016 r. na rozprawie w dniu 5 lipca 2017 r. Z tym dokumentem, którego odpisy/kopie otrzymała od przeciwnika zapoznała się i zajęła stanowisko. Treść tegoż dowodu została „ucieleśniona” w treści faktur sprzedaży paliwa, które to dokumenty zostały dołączone do pozwu. Umowa jest wskazana w punkcie 5.10 uzasadnienia wyroku („powództwo i jego uzasadnienie k: 700 akt związkowych”). Stanowisko skarżącej co do szkody zajęte w pismach procesowych z 14 maja 2017 r., 13 czerwca 2017 r., 1 sierpnia 2017 r. (pkt 6.14 – uzasadnienia wyroku k: 704 akt związkowych) i 19 października 2017 r. – zaliczono w poczet materiału dowodowego (k: 705 akt związkowych, k: 691 tych akt).

Po drugie, sprzeczność wyroku sądu polubownego z porządkiem Rzeczypospolitej Polskiej nie oznacza, że wyrok taki nie może być sprzeczny z jakąkolwiek zasadą porządku prawnego państwa, a jedynie chodzi tu o sprzeczność z podstawowymi zasadami dla porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, chodzi tu o zasady konstytucyjne, ale także wynikające z prawa cywilnego procesowego i materialnego.

Pojęcie porządku publicznego jest pojęciem węższym niż praworządność, która wiąże się z obowiązkiem stosowania w zasadzie wszystkich norm prawnych, w tym bezwzględnie wiążących. Za podstawowe zasady porządku publicznego w zakresie postępowania cywilnego traktuje się w doktrynie: zasadę równego traktowania stron postępowania przed sądem polubownym – i ta zasada w toku postępowania w sprawie o sygn. SA 27/16 była stosowana i przestrzegana, co wskazano wyżej – czy prawa materialnego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 13 grudnia 2017 r., I ACa 1278/17, Lex nr 2505786).

Wskazać należy, że celem skargi jest uniemożliwienie utrzymania w mocy tylko takiego wyroku sądu polubownego, który uchybia elementarnym wymaganiom formalnego rozpoznawania sporów. Jedną z podstaw skargi o uchylenie

wyroku sądu polubownego jest jego sprzeczność z podstawowymi zasadami obowiązującego w Polsce porządku prawnego – klauzuli porządku publicznego – art. 1206 § 2 pkt 2. k.p.c., do której odwołała się skarżąca.

Klauzula porządku publicznego, będąca klauzulą generalną, ustawowo nieokreśloną, zawiera w swej treści odesłanie do norm porządku publicznego. Przez podstawowe zasady porządku prawnego stanowiące podstawę oceny wyroku sądu polubownego należy rozumieć fundamentalne zasady konstytucyjne dotyczące ustroju społeczno – gospodarczego oraz naczelną zasadę rządzącą poszczególnymi dziedzinami prawa materialnego i procesowego. Chodzi o te normy o charakterze bezwzględnie wiążącym, które wyrażają i chronią podstawowe dla systemu prawa wartości, które można byłoby uznać za dostateczne granice autonomii woli stron. Normy te to zarówno normy materialnoprawne, jak i procesowe, składające się na materialny i procesowy porządek prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 2006 r., II CSK 117/06, Lex 527154), co powoduje, że istnienie o ocenie czy wyrok sądu polubownego pozostaje w sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego, decyduje nie tylko jego treść, a także sposób w jaki doszło do jego wydania. Naruszenie przez sąd polubowny właściwego prawa materialnego uzasadnia uchylenie wyroku sądu polubownego jedynie wtedy, gdy pociąga za sobą jego sprzeczność z porządkiem prawnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 września 2009 r., I CSK 53/09, Lex nr 527154).

Podnieść należy, że stosowanie klauzuli porządku publicznego nie służy usuwaniu wszelkich nieprawidłowości i wad wyroków sądów polubownych, ale ma chronić integralność porządku publicznego.

Ocena, czy orzeczenie nie narusza podstawowych zasad porządku publicznego musi być formułowana w sposób zawężający, zważywszy na istotny charakter wyboru postępowania arbitrażowego jako drogi do rozpoznawania sporów i ograniczonej w związku z tym kontroli.

Przechodząc na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że podniesienie w ramach zarzutu I. – opisane w punktach 1-5 – naruszenia przepisu art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. nie są uzasadnione.

Wbrew stanowisku skarżącej zaskarżony wyrok Sądu Polubownego (...) w W. jest odzwierciedleniem zgłoszonego, stanowiącego przedmiot rozpoznania żądania, nie objętego powagą rzeczy osądzonej, wykazanego roszczenia odszkodowawczego obejmującego po raz pierwszy okres od 21 sierpnia 2015 r. do 14 stycznia 2016 r., wykazanego co do wysokości dokumentami, w tym fakturami sprzedaży paliwa.

Wyrok Sądu Polubownego w W. z dnia 23 grudnia 2015 r., wydany w sprawie o sygn. akt SA 171/14, SA 241/14/W uznany postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 kwietnia 2016 r., sygn. I ACo 17/16 w zakresie obejmującym pkt 4 jego sentencji tj. oddalenie powództwa wzajemnego w pozostałym zakresie (k: 296-298, k: 160-185 akt związkowych, 2 niebieskie skoroszyty) nie stanowił z uwagi na treść art. 1212 § 1 k.p.c., art. 365 k.p.c., art. 366 k.p.c. ujemnej przeszkody do oceny żądania przeciwnika, albowiem nie zachodziła res iudicata.

Natomiast fakt wydania wyroku przez sąd polubowny został przez Sąd Polubowny w tej sprawie uwzględniony z uwagi na prejudycjalny charakter orzeczenia z 15 grudnia 2015 r.

Przeciwnik w tej sprawie, a strona powodowa w sprawie o sygn. akt SA 26/16 wskazała okres za który dochodziła szkody, z czynu niedozwolonego – co do którego wskazała podstawę faktyczną i przywołała prawomocny wyrok Sądu Polubownego z 25 grudnia 2015 r., zobowiązujący skarżącą do wydania przeciwnikowi 3000 m² oleju napędowego o określonych parametrach, wartości wykazanej w danych 21 sierpnia 2015 r. i 14 stycznia 2016 r. z uzasadnieniem daty początkowej i końcowej. Udowodniła dokumentami cenę oleju w dacie 21 sierpnia 2015 r., sposób wyliczenia szkody i udowodniła wskazanymi fakturami wartość poniesionej szkody.

Sąd polubowny wskazał przyczyny podzielenia stanowiska przeciwnika co do faktu szkody i sposobu jej wyliczenia.

Co do zasady prawomocny wyrok sygn. SA 171/14, SA 241/14W z daty 23 grudnia 2015 r., w sprawie z powództwa wzajemnego przeciwnika potwierdził w punkcie 3. wówczas dochodzone roszczenie co do wydania 3000 m³ oleju napędowego o określonych parametrach, co do którego wyrokiem z dnia 5 czerwca 2017 r. Sąd Apelacyjny w

Warszawie oddalił skargę kasacyjną o uchylenie tegoż wyroku, zaś postanowieniami Sądu Apelacyjnego w Warszawie uznano/stwierdzono wykonalność orzeczeń zawartych w w/w wyroku sądu polubownego (okoliczność bezsporna).

Przywołanie w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 listopada 2017 r. zeznania świadka M. A., stanowisko procesowe pełnomocnika przeciwnika zajęte na rozprawie w dniu 2 października 2015 r. (k: 512-538 akt związkowych, niebieski skoroszyt), w poprzedniej sprawie odszkodowawczej, określenie rozszerzonego powództwa tj. powiększonego o „czwarte roszczenie o zapłatę (kwoty 2.292.876,60 zł) z odsetkami ustawowymi od dnia 26 sierpnia 2015 r.” (opisane w piśmie z 30 października 2015 r. k: 319-328 akt związkowych, z tytułu szkody poniesionej wobec niemożności sprzedaży oleju wskutek odmowy jego wydania poszkodowanej od 26 listopada 2012 r. Wycena dokonywana była przez właściciela paliwa na dzień 10 sierpnia 2015 r. (pismo procesowe z 10 sierpnia 2015 r. k: 316-317 akt związkowych).

Przeciwnik jako powód był uprawniony do wskazania za jaki okres dochodzi odszkodowania, zgodnie z art. 363 § 2 k.c. in fine, był uprawniony do określenia szkody na określony dzień, a podzielenie stanowiska uprawnionego wskazanego na karcie 708 akt związkowych nie narusza w/w regulacji.

Zgodnie z § 5.1 Regulaminu Sądu Arbitrażowego zespół orzekający rozstrzygał spór według ogólnych reguł prawa najbliższej związanej ze stosunkiem prawnym, którego spór dotyczy.

Sprawa o sygnaturze akt SA 26/16, skarga o uchylenie wyroku Sądu Polubownego we wskazanej sprawie nie służy „ocenie, weryfikacji wyroku Sądu Polubownego w W. z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. SA 141/14, SA 241/14/W”.

Zasądzone odszkodowanie nie jest oderwane od rozmiaru wykazanej szkody, w świetle ustaleń poczynionych przez Sąd Polubowny.

Zauważyć należy, że Sąd Apelacyjny rozpoznaje sprawę tylko z punktu ustalenia przyczyn uchylenia wyroku wskazanych przez skarżącą oraz z urzędu w oparciu o art. 1202 § 2 k.p.c.

Brak jest podstaw do przyjęcia, że proces przed sądem polubownym prowadzony był nierzetelnie, by naruszone zostały zasady równego traktowania stron, zasady sprawiedliwego procesu. Obie strony przedstawiły swoje stanowiska na piśmie w toku rozpraw sądowych. Skarżąca wypowiedziała się co do umowy sprzedaży z 16 stycznia 2016 r. oraz co do zasady i wysokości dochodzonego roszczenia.

Sąd Arbitrażowy wydał orzeczenie, które opiera się na poczynionych ustaleniach, zaś uzasadnienie tegoż Sądu zawiera wymagane motywy rozstrzygnięcia.

„Stan rzeczy” oznacza okoliczności faktyczne ustalone przed zamknięciem rozprawy oraz stan prawny, to jest obowiązujące przepisy, które mogą stanowić podstawę rozstrzygnięcia. Przyjęcie do ustalenia odszkodowania innych okoliczności, o których mowa w art. 363 § 2 in fine k.c. przy ustaleniu odszkodowania nie narusza również art. 316 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska skarżącej co do istnienia podstaw do uwzględnienia skargi w oparciu o sformułowane w niej zarzuty, dlatego podlegała ona oddaleniu jako bezzasadna.

Wbrew stanowisku skarżącej wskazać jeszcze raz należy, iż niedopuszczalne jest aby Sąd Apelacyjny badał, czy Sąd Polubowny dokonał właściwych ustaleń faktycznych i prawnych, by działał jako Sąd drugiej instancji. Zgodnie z poglądem ustalonym w orzecznictwie postępowanie przed Sądem Apelacyjnym jako sądem państwowym nie ma charakteru kontrolnego, właściwego dla sądu powszechnego drugiej instancji i jest ograniczone do wykazania wskazanych przepisami przesłanek, stanowiących dopuszczalne podstawy prawne skargi.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego zarzuty podniesione w skardze nie zasługiwały na podzielenie, co uzasadniało oddalenie skargi (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 1207 k.p.c.).

O kosztach postępowania wywołanego skargą o uchylenie wyroku sądu polubownego orzeczono w oparciu o art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 8.1.4), § 21-23 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2016.10.27). Skarżąca przegrała spór i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu została obciążona kosztami postępowania, które wynoszą 2.400 zł.

SSA Lucjan Modrzyk	SSA Jadwiga Galas	SSA Tomasz Pidzik
--------------------	-------------------	-------------------

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

K., (...)